
	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије - први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Географски информациони системи	

Назив предмета	МРЕЖЕ, СИСТЕМИ И СТРУКТУРЕ НАСЕЉА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
ОГИС23МССН	обавезни	III	2+2	5
Наставник	Др Мира Мандић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је научно и темељно усвајање фундаменталних знања из области географије насеља у функцији успостављања и примјене географских информационих система. Упознавање са факторима просторног размјештаја, развоја и просторно-функционалне организације насеља, насеобинске структуре (функционалне, демографске и просторне) и насеобинских процеса.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студенти стичу теоријска и апликативна знања о мрежи и систему насеља, диференцијацији и структуралним карактеристикама. Препознају и користе индикаторе развоја и промјена у насеобинском систему, дефинишу мјере у усмјеравању развојних процеса и ревитализацији насеља. Врше нодално-функционалну регионализацију, насеобинску реорганизацију, користе елементе насеобинског система као инструменте просторног планирања и развоја, картирају просторне структуре, односе и појаве. Оспособљени за примјену знања из области географије насеља у просторним анализама и ГИС-у.</p>

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоријско-методолошка основа - развој географије насеља и њених поддисциплина; Мјесто у систему географских дисциплина; Екистика; Методологија истраживања мреже, система и структура сеоских и урбаних насеља 2. Фактори настанка, просторног размјештаја и развоја сеоских и градских насеља 3. Релевантна обиљежја насеља - Индикатори утврђивања; Анализа међусобних утицаја 4. Типологија насеља-критеријуми издвајања, поступци, циљеви, проблеми издвајања у пракси; Типови насеља и атара и развојне могућности и ограничења 5. Структура сеоских насеља и атара у функцији развоја 6. Мрежа и хијерархија сеоских насеља БиХ/Републике Српске; Просторно-функционална организација; Нестајање сеоских насеља; Формирање и издвајање проблемских подручја; 7. Инфраструктура руралних подручја у функцији развоја; Комплексна валоризација руралних подручја; Рурална подручја РС - перспектива развоја; Мјере ревитализације 8. Савремени развојни процеси (индустријализација, урбанизација, деаграризација, дерурализација, миграције) и утицај на трансформацију насеља и насеобинске структуре 9. Фактори и фазе развоја градских насеља БиХ /РС; Коресподентна насеља. 10. Елементи урбаних структура; План града 11. Градске функције; Просторно-функционална организација и структуре града; Урбана

инфраструктура							
12. Демографска структура града; Социјална диференцијација града; Јавни простор града							
13. Мреже и системи урбаних насеља; Урбане агломерације; Нодално-функционална регија; Дневни урбани системи; Град као инструмент планирања регионалног развоја							
14. Савремене тенденције у развоју и структурама градских насеља; Град у транзицији друштвеног система; Реурбанизација; Паметни и одрживи град; Урбани систем БиХ /РС у транзицији							
15. Урбана насеља у просторно-планској документацији; Урбанистички план-елементи плана; Управљење урбаним структурама и животном средином; Пројекције развоја урбаних структура							
Методe наставe и савладавање градива:							
У настави ће бити кориштене релевантне методе географских истраживања и методичко-дидактички приступи настави: излагање, дискусија, анализа, компарација, статистиче, графичко-илустративне, картографске методе и теренски рад кроз интерактивни и проблемски приступ у анализи фактора развоја насеља, насеобинских система, структура и развојних процеса.							
Литература:							
1. Ђерчан Б., Бубало-Живковић М., Ђурчић С. (2021). <i>Географија насеља</i> . Завод за уџбенике. Нови Сад.							
2. Мандић М. (2019). <i>Географски аспекти руралног развоја</i> . Географско друштво Републике Српске. Бања Лука. (поједина поглавља)							
3. Вреск М. (2002). <i>Град и урбанизација</i> Школска књига. Загреб. (поједина поглавља)							
4. Тошић Д. (2018). <i>Принципи регионализације</i> (поглавље Град у регији стр.185-231). Географски факултет Универзитет у Београду. Београд.							
5. Мандић М., Делић Д. Утицај геополитичких процеса у Југоисточној Европи на промјене културног идентитета и урбани развој у Босни и Херцеговини. Рад изложен на међународној научној конференцији у Москви 2019. (радна верзија, рад у штампи).							
6. Урбанистички план Бање Луке 1975. Урбанистички завод. Бања Лука.							
7. Радови из научних часописа и зборника радова тематских научних конференција и скупова							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Активност на настави, тестови објективног типа, самостално истраживање у форми семинарског рада и презентација, усмени дио испита.							
Настава	5	Тестови	10+10	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Нема							
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, редовни професор							